

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravišstvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 25. januarja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 11.

Pospeševanje izvoza — častna služba.

Uspehi švedske organizacije — »Splošno izvozno združenje«.

Kdor pride iz evropskih držav, v katerih vlada skoro brez izjeme velika brezposelnost, na Švedsko, se mora začuditi gospodarskemu procvitu te dežele, v kateri prav posebno uspeva tako industrija, trgovina kakor tudi paroplovstvo. Pred vsem je pa treba omeniti, da ni na Švedskem sploh nobene brezposelnosti. Nehote se moramo vprašati, kako se more švedska industrija v času splošnega nazadovanja svetovnega gospodarstva in padajoče sposobnosti absorpcije skoro vseh važnih uvoznih držav od leta do leta bolj razvijati. Švedska industrija skoro tako rekoč brez truda prodaja vedno večje količine v inozemstvo, med tem, ko se morajo skoro vsi njeni sosede boriti z največjimi težkočami, če hočejo doseči vsaj rezultate prejšnjih let.

Kar nas še bolj začudi je dejstvo, da so produkcijski stroški švedske industrije očitno večji kakor v drugih konkurenčnih državah. Ravno tako so tudi delavske mezdre kakor tudi stroški preživljanja, če jih primerjamo s predvojno dobo, še večji kakor v Angliji. Kakor znano stoji švedsko delavstvo na naravnost neverjetno visoki kulturni stopnji in se preživlja daleko boljše kakor nemško in angleško delavstvo. Proizvodnja pa tudi podražuje razmeroma draga električna sila in posebno tudi pozni visoki transportni stroški v notrajnosti dežele.

Rešitev te uganke se glasi: Splošno Izvozno Združenje. To združenje, ki je bilo ustanovljeno že leta 1887, ni samo zveza izvoznikov, ampak so v njej zastopane tako industrijske kakor tudi velike trgovske hiše.

V imenovanem združenju je na prav srečen način združeno načelo svobodnega razmaha privatne delavnosti in načelo podpirajoče državne pomoči privatnemu gospodarstvu. Združenje dobiva letno od države 45.000 švedskih kron podpore, za kar mora vršiti informacijsko službo za državne urade. Na poslovanje samo pa država kot taka nima nikakega vpliva. V združenju je organiziranih danes 1000 švedskih tvrdk, ki plačajo letno 50 kron članarine. Samo maloštevilne velike tvrdke kakor tudi inozemski člani plačajo dvojno članarino. Dohodki iz teh prispevkov znašajo letno približno 75.000 do 80.000 kron. Vključ tem skromnim sredstvom vrši združenje tako pomembno delo, kakor bi ga drugod zmogli samo z velikimi stroški in dragim aparatom. To združenje drži v stalni in zanesljivi zvezi švedsko gospodarstvo z njegovimi odjemalci na celim svetu.

V samem Štokholmu vrši celo delo štab 50 nastavlencev. Urad združenja se deli na odseke za informacijsko službo, kreditni promet, inkaso, pridobivanje novih odjemalcev, reklamo, ruske in vzhodne azijske trgovske posle. Vse uradniške moči govorijo več tujih jezikov in so skoro izključno praktični trgovci, ki imajo bogate izkušnje v trgovskem poslovanju z inozemstvom. Med njimi dobimo strokovnjake za inozemske carine, za pristaniška določila, določila o pakovanju, kreditne pogoje itd. na celim svetu. Vsak trgovec bodisi Šved ali tujec dobi od tega združenja zanesljivo in točno informacijo glede vseh vprašanj, ki so v zvezi s švedsko zunanjo trgovino.

Pravi organizatorični steber združenja pa ni v Štokholmu, ampak se sestoji iz veliko tisoč stalnih sodelavcev, ki se nahajajo na vseh važnih mestih sveta in

ki združenju v Štokholmu nepretrgoma pošiljajo vesti in poročila o možnosti razpečevanja švedskega blaga, o cenah blaga iz konkurenčnih držav, dalje o kreditni sposobnosti trgovcev in tvrdk, kratko o vsem, kar more služiti razmahu švedskega izvoza. Celotni material, ki prihaja v Štokholm, se tu natančno preuči in preizkusi in se potem drži v najuzornejšem redu tako, da ga je mogoče vsak čas uporabiti, v kolikor ga takoj ne dostavi članom združenja. Vesti in poročila, ki so važna za vse člane, se poleg tega objavijo v časopisu združenja, ki izhaja vsakih 14 dni. Ta časopis nosi ime »Svenk Eksport« in ga dobivajo vsi člani.

Švedska firma, ki n. pr. želi prodajati na inozemskih tržiščih novo blago, lahko s pomočjo številnih sodelavcev združenja ugotovi, na katerih krajih sveta so za novo blago izgledi najboljši. Tvrdka izve tudi takoj, kako mnenje imajo tuji odjemalci o novem blagu. Na ta način se nahajata švedska industrija in švedska eksportna trgovina v stalni in ozki zvezi z inozemskimi tržišči. Predno švedska tvrdka naveže stike z inozemstvom, je točno poučena o kreditni sposobnosti in splošnem finančnem položaju njenih novih odjemalcev. V tem združenju se na podlagi stalno dohajajočih kreditnih informacij vodi kreditni register, v katerem najdemo točne in zanesljive podatke o preko pol milijona inozemskih tvrdk. Ta register je vedno aktualen. Dopolnilo k temu registru tvori takozvana »Črna lista«, ki se od časa do časa dostavlja članom.

Ena najvažnejših nalog združenja je zaščita njenih članov pred poslovnimi izgubami, če bi se te vključ dohajajočim informacijam sem ali tja znale dogoditi. Odgovarjajoči oddelek v Štokholmu vrši v tem smislu obsežno razsodiščno služ-

bo, da prihrani strankam stroške dragega civilnega pravnega. Prav posebno pazljivo pa polaga združenje na to, da imajo švedske industrijske tvrdke, ki se bavijo z direktnim eksportom, tudi resnične izkušnje v izvozni trgovini in obveščanju s tujimi tržišči. Ako ti pogoji niso dani, poskuša združenje pripraviti industrijsko firmo do tega, da se posluži posredovanja ugledne izvozne trgovske hiše.

Nekaj naravnost čudovitega pri tem skrajno prirobnem sistemu programatičnega podpiranja izvoza je, da mnogi tisoči v inozemstvu živčih zastopnikov združenja vršijo to znatno in važno delo brezplačno. To so skoro izključno poslovni ljudje, ki uživajo najboljši glas in imajo dolgoletne izkušnje za sabo. Po večini so sami Švedi, ki so se izselili in ki naravno že v tem vidijo odškodnino za svoje delo, ker gre mnogo zaupnega materiala skozi njihove roke, kar jim v njihovem lastnem poslovanju prav posebno koristi. Poleg tega uživajo kot zastopniki Štokholmskega združenja družabno velik ugled.

V Štokholmu pazijo prav posebno na to, da ostane organizacija prosta vsakega birokratizma. V Štokholmskem združenju ni nobenih podrejenih niti predstavljenih nastavlencev, ampak to je en sam kolegij enakih sodelavcev. Če se katero mesto izprazni, postavijo nanj mladega človeka, ki dokaže, da je že imel uspehe v praktičnem trgovskem poslovanju.

Prav izredno veliki uspehi, ki jih ima imenovano združenje za razvoj švedske zunanje trgovine, so vzpodbudili do sedaj samo Finsko in Švico, da sta začeli ta švedski sistem v glavnem posnemati. Obe imenovani državi sta se prepričali, da je švedski sistem pospeševanja zunanje trgovine pač najboljši. Prav bi bilo, da bi tudi pri nas prišli do tega prepričanja ter da bi potem tudi temu prepričanju primerno ravnali.

Trgovina in morala.

V sredo, dne 22. t. m. se je vršil v veliki dvorani restavracije »Zvezda« družabni večer trgovskega društva »Merkur«. Zanimiva tema predavanja na tem 6. sestanku ljudske univerze in odlična osebnost predavatelja univerzitetnega prof. monsg. dr. Ujčića je privabila ogromno število udeležencev iz vseh krogov. Predsednik društva »Merkur« gosp. dr. Fran Windischer je v lepih besedah pozdravil predavatelja in vse navzoče, ki so z obilno udeležbo pokazali, da je društveni predsednik imel z ustanovitvijo ljudske univerze jako srečno roko.

Nato je predavatelj prisrčno aklimiran, začel predavati. Izvajal je:

V gospodarskem življenju, je izvajal g. predavatelj, imajo veliko vlogo trije činitelji. Prvi činitelj je obdelovanje zemlje, drugi je obrt, h kateri spada potencirana obrt: industrija. Tretji je trgovina. Zemljedelstvo je bila prva naloga, ki jo je imel človek na svetu. Agrikultura je prvi poklic v gospodarskem življenju človeštva. Zemljedelstvo ima nalogo, da nam izdela ali pridela iz zemlje hrano, kurivo in razne rude. Obrt ima pa nalogo, da predela te reči industrijsko za boljšo rabnost v človeškem življenju. In končno imamo trgovino, katera posreduje med konzumentom in producentom.

Katere dolžnosti ima prodajalec? Prodajalec mora v prvi vrsti izročiti tisti predmet in sicer blago, za katero sta se pogodila. Z drugimi besedami, ne sme zamenjati predmeta. Izročiti mora predmet in individuo. Ta točka v praktičnem življenju ne dela težav.

Druga važna točka je, da mora prodajalec jamčiti, da dobi kupec za svoj denar res ekvivalent. Radi tega je prodajalec po morali dolžan povedati važne napake predmeta, če bi imel predmet, ki ga misli kupec kupiti, kake napake, ki jih kot nestrokovnjak ne opazi in ne more opaziti. Prodajalec ne sme gledati na svojo korist, ampak na moralo. In če predmet ne odgovarja temu, kar je kupec zahteval, je prodajalec dolžan opozoriti, da predmet ni za njegovo rabo.

Glavne napake mora pojasniti. Glede manjših napak pa ni dolžan dati posebnega pojasnila, marveč je po morali dolžan primerno znižati ceno.

Zelo zanimiva so bila govornikova izvajanja o ceni. Kaj je cena? Cena je gospodarska vrednost predmeta ali njegova uporabnost, izražena v denarju.

Kdo določa cene? Po morali imamo tri činitelje, ki določajo cene. I. Včasih določa cene zakon, na primer za predmete pri državnem monopolu. Take cene imenujemo v morali zakonite cene, pretium legale. II. Včasih določata cene kupec in prodajalec sama po posebni konvenciji. Take cene imenujemo konvencionalne cene. Te cene imajo predmeti, ki niso v komerciju (res extra commercium), ki jih ni v trgovini, na primer znamenite slike.

Potem imamo tiste cene, ki jih moralisti in svet imenujejo tržne cene. To je najbolj praktična cena. Po teh se ravnamo v vsakdanjem življenju. Ravna se po uporabljivosti, po množini predmeta na trgu, po nevarnosti izgube, zlasti pa po načinu, kako se po njej vprašuje, kaka je ponudba in kako povpraševanje.

Moralisti razumevajo najvišje, srednje in najnižje cene. Katera cena je po vesti moralno pravilna? Pri monopolu je tista cena moralno pravilna, ki jo je zakon postavil, pa naj bo najbolj visoka ali najbolj nizka. Pri znamenitih slikah tudi ni cene. Tu je konvencija. Pravična je tista konvencionalna cena, glede ka-

OBRTNIŠKI KNJIGOVODSKI TEČAJ V MARIBORU.

Zavod za pospeševanje obrta Zbornice za TOI v Ljubljani priredi v Mariboru tečaj za obrtnike mariborskega okoliša. Tečaj bo trajal šest tednov in sicer od 18. februarja do 27. marca t. l. Predavanja se bodo vršila vsak torek in četrtek od 19. do 21. ure zvečer in ob nedeljah od 9. do 11. ure dopoldne. Učnina za mojstre Din 100.—, za pomočnike Din 50.—. Prijave s točnim naslovom je poslati Zavodu P. O. Zbornice za TOI v Ljubljani najkasneje do 5. februarja t. l. Podrobnejša pojasnila dobe prijavitelci pismeno. Opozorjamo na ta tečaj osobito obrtnike iz Maribora in bližje okolice.

SEJEM KOZUHOVINE.

Najboljše spričevalo za »Divjo kožo« je pač to, da od časa odkar obstoja posejajo njene kozuhovinarske sejme kupci, zastopniki največjih svetovnih firm. Njihovo število narašča od leta do leta. Tudi za letos se jih je že veliko priglasilo. To pa je tudi zelo ugodno za naše lovce, prodajalce kož. Čim več bo kupcev, tem boljše bodo cene. Da pa obdržimo dobre kupce tudi še nadalje, moramo gledati, da zberemo primerno količino lepe, dobro prirojene kozuhovine. Dobri trgovci imajo interes le na velikih zalogah.

IZVOZ PŠENICE IZ JUGOSLAVIJE.

Iz krogov zveze eksporterjev se sliši, da ni nobene pšenice na razpolago za izvoz; a če bi je tudi še kaj bilo, bi za izvoz ne prišla v poštev, ker se morejo na domačih trgih doseči boljše cene. — Neka berlinska tvrdka je ministrstvu za trgovino in industrijo ter Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine poslala ponudbo glede prodaje jugoslovanskega žita v Nemčijo.

* * *

JUGOSLAVIJA IN NOVA EGIPTSKA CARINA.

Dalmatinske tovarne cementa so kot Splitska Trgovska in obrtna zbornica poslale jugoslovanski vladi vlogo, v kateri prosijo glede na potek pogodbe največje ugodnosti z Egiptom 16. februarja t. l., naj se napravijo primerni koraki, da se ta pogodba podaljša. Ministrstvo za trgovino in industrijo je te korake že napravilo. — V zvezi s tem je poročilo o Britanski trgovski zbornici v Egiptu, ki je poslala egiptski vladi spomenico, v kateri se nameravana nova carinska tarifa ostro kritizira. Spomenica pravi, da se bo z novimi tarifami življenje v Egiptu zelo podražilo. Če bo imela spomenica uspeh, bo s tem veliko pomagano tudi drugim državam v njih trgovini z Egiptom. Na nevarnost, ki preti od nove tarife izvozu našega cementa, smo že opozorili.

* * *

tere sta se dogovorila kupec in prodajalec, razen, če bi bila cena naravnost nesprejemljiva.

V običajnem življenju, in za to nam gre, je pravična tržna cena, in sicer sme po morali zahtevati prodajalec najvišjo ceno, kupec pa sme po morali ponuditi najnižjo ceno. Jaz ne smem kot kupec pod najnižjo ceno, tudi po vesti ne. Prodajalec pa ne sme po vesti zahtevati več, nego je najvišja cena. Predmet ima na primer srednjo ceno 10, najvišja cena je 12, najnižja 8. Potemtakem bi smela stranka ponuditi 8, prodajalec pa sme zahtevati 12. Zedinila se bosta na tržno ceno, to je na 10. Trговец seveda ne sme izrabljati v afektu kupujoče stranke. Bilo bi nemoralno, ako bi trговец ceno navil zato, ker je opazil, da kupec kak predmet posebno ljubi in ga ceni.

Med trgovcem in med kupcem mora po morali vladati medsebojno zaupanje. »Kupci in prodajalci moramo biti tako visoko stoječi, da če gremo v trgovino, gremo tja z zaupanjem, prav tako, kakor če bi šli k odvorniku ali župniku. Tam ne skrivamo ničesar, ampak povemo odkrito, kake želje imamo. S prav takim zaupanjem moramo iti v trgovino. To zaupanje mora biti medsebojno.«

Ali je dovoljeno, da nekdo v nekem mestu monopolizira kako blago? Samo po sebi teoretično po morali to ni zabranjeno. Vendar je stvar moralno nevarna. Tak monopol je na meji dovoljenosti. Če se človek sprehaja ob kakem strmem bregu, je sicer še gori, toda lahko vsak trenutek pade doli. Zasebni monopol se nahaja ravno na zadnji meji dovoljenosti.

»Trговецem priporočam medsebojno vzajemnost. Kakor vsak poklic, mora tudi trgovski poklic imeti medsebojnega vzajemnega duha (Chorgeist). Ta vzajemnost mora sloneti na pravičnosti in na ljubezni. Ta dva činitelja, ki igrajo v življenju veliko vlogo, sta važna tudi v Vašem poklicnem življenju. Kaj zahteva pravičnost? Pravičnost zahteva, da trговец trgovcu ne škoduje, na primer, da bi kdo drugega obrekoval, da ima slabo blago. Ljubezen zahteva, da drug drugemu pomagata. Pravičnost pa pravi: ne smete drugemu škodovati.«

Kaj je konkurenca? Konkurenca je znižanje cen z namenom, da dotični trговец privabi več kupcev. Ali je to dovoljeno? Nedvomno je dovoljeno prodajati trgovcu po najnižji ceni, čeprav služi, da bo drug trговец izgubil nekoliko odjemalcev. Ali je mogoče, da prodaja nekdo moralno po nižji ceni, kakor drugi? Seveda! Nek trговец drago plača lokal, drago plača nastavljenec, drug trговец pa je v lastni hiši, pomagajo mu žena in sinovi, hčerka je pravkar absolvirala trgovsko šolo in je blagajničarka. Ta drugi lahko konkurira in prodaja po nižji ceni.

Umazana konkurenca je kriminalno nevarna. Tu preti kriminalni kodeks. Tako umazano konkurenco imamo, če kdo prodaja slabo blago pod ceno. Kdor kupi pod ceno, je kupil čez ceno. Pod ceno se lahko prodaja falzificirano blago ali pa se zlorablja nevednost dotičnega kupca.

Reklama vabi kupca z okusno ureditvijo in plakati. Ali sme trговец delati reklamo? Seveda jo sme. Ureditve njegove trgovine in izložbe mora biti okusna in estetična, to je, mora ugajati. Zato je treba imeti okus. Tega ne more dati ne trgovska šola in tudi ne predavanja profesorja moralne teologije. To je svet sam zase. Zlasti red in snaznost v trgovini, sta izvrstna reklama.

Inserat mora biti tak, da res obuja pozornost. Inserat mora biti resničen. Biti mora duhovito sestavljen. Toda ne sme lagati. Tudi plakat mora biti dostojen in lep ter ne sme lagati. Kajti laž ne sme nobenemu koristiti. Laž je samo po sebi zlo. Najboljša reklama je dobro blago in prijazna postrežba.

»Mi moralisti moramo biti pravični do vseh ljudi. Moramo biti pravični tudi do konzumentov in biti z njimi usmiljeni. Kako pride konzument do tega, da dobi za dober denar slabo blago? Ali je dovoljeno, da se trgovci medsebojno bojkotirajo, ako bi trговец prekoračil predpise svoje zadruge? Da, ako bi na primer proti določbam svoje zadruge imel trgovino odprto čez določeno uro.«

Kartel je dogovor vseh trgovcev ali

Fr. Zelenik:

Odkrito in jasno.

Nič se v trgovskem življenju tako ne maščuje, kot površnost. Nekaj primerov iz življenja naj nam pojasni, o čem hočem govoriti.

Trговецki nastavljenec je sprejel službo, čeravno je bila plača skrajno skromna. Toda razmere so take, da mora biti brezposelni nastavljenec vesel, če sploh kako službo dobi. V zgornjem slučaju je uslužbenec pač boječe pripomnil, da je plača preskromna, ne bo mogel živeti z njo. Novi gospodar ga je potolažil, da če se bo obnesel, bo že dobil več. Nastavljenec je prav pridno delal in se trudil, ker je pač računal na priboljšek plače. Ker tega priboljška le ni hotelo biti, se je toliko ojunail, da je prosil za priboljšek češ, obljubljen mi je. Gospodar ni hotel primakniti, nastavljenec je pa mislil in v tem mišljenju so ga utrjevali še drugi, da ima na temelju obljube pravico do povišanja plače, pa je šel na obrtno sodišče. Pri razpravi so mu dopovedali, da ne more ničesar iztožiti, ker obljuba je popolnoma neobvezna in presoja o porabnosti nastavljenca pripada v tem slučaju pač gospodarju. Kakšna je bila njegova sodbja, si lahko mislimo, ne smemo pa domnevati, da je morda postopal nasprotno svojemu prepričanju. Uslužbenec pa je izgubil to skromno službo.

Trговецki nastavljenec je nastopil službo kot vodja oddelka proti določenim mesečnim plačam in proti obljubi, da bo dobil provizijo v odstotkih od prometa, ako bo trgovina dobro uspevala. Nastavljenec se je pač trudil in delal in računal koliko je napravil prometa, domneval seveda tudi, da gre trgovina dobro. Gospodar pa je nasprotno trdil, da s prometom in zaslužkom ni zadovoljen in obljubljene

več trgovcev neke branže, da ne bodo prodajali blaga pod neko ceno. Ali je to dovoljeno? Kar velja o zasebnem monopolu, to velja tudi o kartelu. Kartel je na zadnji meji dovoljenosti. Ako zlorablja kartel svojo moč, dela nemoralno. Tak dejanja našteva tudi kazenski zakonik. Trговец ne sme prodajati alkoholnih pijač mladoletnikom, morfija, pokvarjenih živil, spisov, novin in predmetov, ki kršijo javno moralno, pornografije itd.

Včasih se sliši od kakega agenta: »Geschäft ist Geschäft!« Slišimo, da je dobiček zadnji cilj človekov. »Mi se dobro zavedamo, da so nad nami neke večnostne resnice, neka večna načela, ki nas vežejo tudi tedaj, kadar ni nobene sodnika za nami. Zavedamo se, da so neke večnostne resnice tudi tedaj, če nam nihče ne more ničesar dokazati. Torej ne sme biti naše geslo: »Geschäft ist Geschäft«, marveč, poštenje po večnostnih načelih!«

Trговец ima priložnost storiti mnogo dobrega. V mnogih trgovinah imajo izobešene nabožne slike. S tem spričujejo, da ne stojijo na stališču: »Geschäft ist Geschäft« in da bodo vse sami opravili, marveč, da je tudi pri trgovskem življenju uspeh odvisen od nekih višjih načel. Kakor je delo na polju odvisno od božjega blagoslova, tako je tudi v trgovini uspeh dela odvisen od blagoslova od zgoraj.

Govornik ja zaključil: »Ljubljanskemu trgovskemu svetu želim mnogo tega blagoslova, da bi v tem letu srečno napredovali. To naj bo obenem nekaka zakasnela čestitka v začetku novega leta. Bog naj Vam vse blagoslovi v Vašem delu!«

Predsednik društva g. dr. Fran Windischer se je zahvalil predavatelju za odlično predavanje in je ob koncu svojih besed dejal: »Vaša načela so tudi nam kot trgovcem simpatična in mi jih mirno sprejemamo. Če mreža, preko katere mora vsak, ne bo imela bolj gostih pentelj, kakor ste jih napovedali, tudi trgovstvo ne bo imelo zaprtih poti tja, kamor si želimo.«

Poslušalci so predavatelju burno aplavdirali.

provizije ni bilo. Do tožbe ni prišlo, ker si je nastavljenec dal dopovedati in dokazati, da bi propadel. Obljuba je bila tako pomanjkljiva, da je bila popolnoma neobvezna. Ako bi se dogovor glasil: Če se doseže promet Din tedaj se izplača g. N. X odstotkov provizije od prometa.

Nesoglasja nastajajo tudi radi božičnega darila ali bilančne nagrade. Ako je bila taka nagrada ali tako darilo ob sklepanju pogodbe o službenem razmerju dogovorjeno, tedaj pripada nastavljenec na vsak način nagrada ali darilo. Ako pa ni nič dogovorjeno, tedaj ne more nastavljenec zahtevati, če mu gospodar ne da prostovoljno.

Take nejasnosti in netočnosti izvirajo v prvi vrsti iz boječnosti nastavljenca, ker, kakor sem že omenil, je trda za službe in se delovna moč ponuja skoraj za vsako ceno. Potrebno je pa in umestno, da se sklene jasen in določen dogovor, ki naj bo napisan. Pravi trговец bo vedno odobral jasnost v tem pogledu, kakor tudi bo iz odkrito izraženih želj nastavljenca videl, da ima opravka z vestnim in natančnim sotrudnikom.

Kvalitetna
znamka

Zahtevajte
povsod!

INDUSTRIJA ROŽMARINOVEGA OLJA V DALMACIJI.

V centralnih okrajih Dalmacije obstoji že devet zadrug, ki se pečajo s produkcijo rožmarinovega olja. Sedaj ustanovljajo na otoku Hvaru deseto zadrugo. Zadruge pošiljajo blago centrali, ki ga prodaja naprej. Leta 1928 so napravili 6.000 kg rožmarinovega olja, lani pa že 13.000 kg v vrednosti 700.000 dinarjev. Sedaj hočejo raztegniti izdelovalci svojo industrijo tudi na druge vrste aromatičnega olja.

PŠENICE JE ZMANJKALO.

Kot so domnevali, je nastopila na žitnem trgu, zlasti v pšenici, izredna hausse. Pred kratkim so mislili, da bo s prodajo večjih množin ruske pšenice v Anglijo tamošnja potreba vsaj začasno krita. Sedaj pa Anglija še nadalje kupuje. Stremjenje sovjetov, da bi prodali večje množine pšenice, pa menda na cene ne bo imelo vpliva, ker so ugotovili nezadovoljivost letošnjih ruskih kvalit. Zato bo navezana Evropa na dobro ogrsko, oziroma ameriško pšenico. Ogrska je sedaj po ameriškem vzorcu cene podprla. Samo v Budimpešti je v skladiščih 600 tisoč meterskih stotov pšenice in 300 tisoč stotov rži, ki so jih trgu odtegnili, da dvignejo cene. Tudi v U. S. A. se je v zadnjem času ponudba zelo skrčila in se torej ni čuditi, da kažejo cene zopet dvigajočo se tendenco.

Iz naših organizacij

Gremij trgovcev v Ljubljani obvešča vse učne gospodarje, da se v ponedeljek dne 27. t. m. pouk na gremijski šoli radi proslave Sv. Save ne vrši.

Solski odbor.

Prvo farmo za rejo lisic itd. v Jugoslaviji bo po zgledu Amerike in nekaterih evropskih držav, zlasti Nemčije, uredila za to ustanovljena družba v Ljubljani. Gre zlasti za kanadske zlate lisice. Najbolj se takšne farme obnesejo v goratih krajih in je torej Slovenija kot nalašč za to. Tudi zasebnikom, ki se hočejo pečati z rejo kožuharjev, bo oddajala farma mlade eksemplare.

Carinsko premirje.

(Konec.)

Poleg teh nepričakovanih priglasičenih zahtev so tudi kmetijski krogi istih zapadnih držav preko svojih političnih organizacij zahtevali večjo zaščito za svoje pridelke. Kolikor vlade ne bi mogle takoj izvesti povišanja carinskih postavk na kmetijske pridelke in živino in tako še bolj zaščititi konsumentsko tržišče pred tujo konkurenco, so ti krogi zahtevali, da se na konferenci sami določijo točno formulirane rezerve v prilog teh pridelkov.

Znano je, da vzhodne, to je poljedelske države v Evropi že danes niso zadovoljne z posrednim in neposrednim agrarnim protekcijonizmom zapadnih industrijskih držav. Ako bi torej šlo za to, da se že sedaj pretirani agrarni protekcijonizem poviša, bi poljedelske države Evrope ne imele nikakega interesa za carinsko premirje, razen da ga že sedaj onemogočajo. Razvijanje lastnega kmetijstva v industrijskih državah izzvalo bi na eni strani še večjo krizo poljedelstva, a na drugi strani hitrejši tempo razvoja industrijske produkcije v poljedelskih državah Evrope, kar bi končno rodilo avtarkijo, torej ono posledico, katero Društvo narodov izkuša preprečiti kot škodljivo za splošne interese. Iz teh razlogov večina teh držav do danes ni odgovorila na vprašanje, ali so pripravljene, da se udeležijo konference o carinskem premirju.

Ko je tajništvo Društva narodov uvidelo, da je psihološko dejstvo carinskega premirja v nasprotju s tem, kakor ga je ono zamislilo, to se pravi, da je atmosfera, katero je rodil ta predlog, v Evropi docela nepovoljna za stremenje po sodelovanju posameznih držav, je hitela, da omili vtis, katerega je napravilo tolmačenje carinskega premirja pri poklicanih in nepoklicanih in je obvestilo prijatelje in pristaše Društva narodov, da temelji diskusija o tem predlogu glavne skupščine Društva narodov na nesporazumu glede carinskega premirja, ker se ta ne nanaša na stabilizacijo carinskih postavk na njihovi sedanji višini. Carinsko premirje bi naj namreč za gotovo določeno dobo preprečilo stalno razburjenje gospodarstva z pogostimi izpremembami carinske tarife in to za dobo, katero trajajo pogajanja za postopno ureditev tega mednarodnega gospodarskega vprašanja. Da bi se ta pogajanja vodila v čim povoljniji atmosferi medsebojnega zaupanja, ugotovila se je potreba, da se odgodi povišanje carinskih postavk. Za dobo tega premirja bi evropske države pod vodstvom Društva narodov iskale možnost, da ne samo razširijo odjemalska tržišča in zvišajo konsum v splošnem, temveč tudi, da uredijo svojo produkcijo tako, da bi bila rentabilnejša nego je bila do sedaj. Potemtakem se predlog carinskega premirja ne more smatrati za stabilizacijo sedanjega stanja carinske zaščite, nego samo za iskanje možnosti in postavitve pogojev, ki naj bi olajšali nadaljno sporazumevanje evropskih držav v smeri čim cenejše produkcije. Vse to naj bi se v interesu producentov in v prilog konzumentov vodilo do večje rentabilnosti in čim večje sposobnosti za tekmovanje z ostalimi deli sveta.

Ni vse eno, pod kakimi pogoji stopimo v carinsko premirje in pozneje sodelujemo z ostalo Evropo. Zato je potrebno, da že danes pripravimo ne samo materijal za to konferenco, temveč tudi čim ugodnejše pogoje za poznejša pogajanja.

Pa tudi še takrat, kadar imamo v mislih vse to, bo sprejemanje načrta konvencije naletelo na veliko težkočo. Med te težkoče spada pred vsem vprašanje izjem. So zakonodaje, ki onemogočajo stabilizacijo carinskih postavk za nekatere produkte. V tem oziru bi bila potrebna izprememba, ki bi omogočila vsak čas izpremembe, ki bi bile potrebne. Jasno je, da bi konvencija izgubila mnogo na svoji vrednosti, če bi predvidevala preveč izjem. To velja še v večji meri za rezerve celih panog produkcije.

Kakor vidimo, se mnoge države že sedaj brigajo, torej še pred sestankom konference, da izvedejo povišanje, a mnoge od njih uvažajo z različnimi odredbami posredno zaščito svoje produkcije. Zato je važno, kakšen termin bo določila kon-

Dober dobiček brez rizika

Razpečuje v kraljevini Jugoslaviji Fran Ksav. Lešnik,
Maribor, Cankarjeva 26

renca za uveljavljanje carinskega premirja in kakšno stališče bo zavzela glede posrednega protekcionizma. Po vsem izgleda, da bo konferenca upoštevala vsa ona povišanja, ki so bila nameravana in pripravljena še preje, predno se je poznalo za predlog o carinskem premirju in da bo morala upoštevati zaključke gospodarskega komiteja Društva narodov v pogledu posrednega protekcionizma posameznih držav.

Konečno je še eno važno vprašanje, katero je v septembru pr. l. pokrenila skupščina Društva narodov, ko je ugotovila, da se mednarodne konvencije počasi izvajajo, to je neposredno sodelovanje ne samo gospodarjev, temveč tudi posameznih vlad glede mednarodnih gospodarskih problemov. Z ozirom na to dejstvo je angleška vlada sklenila poslati na konferenco o premirju svojega ministra trgovine in industrije, kot svojega prvega delegata, a ostale države, ki so prijavile udeležbo na konferenci, izjavile so, da pošljejo prve delegate istega čina.

Spričo tega se pojavlja vprašanje, kakšno stališče naj mi zavzamemo. — Stremljenje po sodelovanju vseh evropskih držav v gospodarskem vprašanju, ki je predpogoj za carinsko premirje, gre brez dvoma v prilog vseh evropskih držav. To nam nalaga dolžnost, da se udeležimo konference, ki se bo vršila v Ženevi, verjetno v mesecu februarju t. l. Ta konferenca se bo vodila takorekoč v zatišju premirja v svrhu uresničenja gospodarskega sodelovanja evropskih držav. V tem pogledu so zapadne industrijske države ne samo zato v ugodnejšem položaju, ker že imajo skupne trupe in karte, katere morejo porabiti za jedro bodoče skupne formacije, temveč tudi zato, ker je njihova produkcijska panoga rentabilnejša nego panoge, katere negujejo vzhodne evropske države, ne glede na to, da so zapadne države ekonomsko in finančno močnejše. Najkrepkejšo sredstvo, katero bi mogle vzhodne države porabiti za pogajanja z zapadnimi industrijskimi državami, bi bila ustvaritev čim večjega konsument-

skega tržišča za svoje produkte in čim večje zaloge sirovin za svojo industrijsko produkcijo. Da bi kot pogodniki povečali svojo moč napram zapadnim državam, je potrebno, da se združijo in vsaj v glavnih vprašanjih enotno in organizirano nastopijo napram njim.

Za samo carinsko premirje pa je umestno razmišljanje, je li potrebno, da mi skladno z drugimi državami pravočasno povišamo vse one carinske postavke, kojih povišanje je bilo že nameravano, da si osiguramo nemoten razvoj naše mlade industrije. Tak postopek bi nam omogočil, da glede carinskih postavk ne stavimo nikakih pridržkov, a obenem bi mogli osredotočiti vso svojo pozornost na obrambo.

O tej potrebi govoril sem in pisal pri nas v zadnjem času mnogo in pogosto, ali kakor se preroki nikdar niso mogli uveljaviti v svoji domovini, se je tudi glede te stvari malo ukrenilo. Sedaj se je domačim prerokom pridružil inozemski prerok, veljavnost g. Brijana, koji se je izjavil za potrebo, da se poleg že obstoječega zapadnega Lokarna ustvarijo lokarnski pakti tudi v ostalih delih Evrope, a posebno na Balkanu. Če tudi je g. Brijan kot politik v tem slučaju v prvi vrsti mislil na politične namene, da prepreči po možnosti konflikte na lahko zapaljih balkanskih tleh, vendar je govoril tudi o podrobnostih gospodarske in socijalne strukture, kakor tudi o možnosti ožjega gospodarskega sodelovanja poljedelskih držav. Mi smo ponovno naglašali potrebo takega sodelovanja že z ozirom na akcijo Društva narodov in njene možnosti z ozirom na že vpostavljeno sodelovanje industrijskih držav zapadne Evrope, a slično so apelirali tudi drugi v naših listih in časopisih. Sedaj, ko se nam je pridružil tudi g. Brijan, ne dvomimo več, da bodo tudi uradni krogi podvzeli v tej smeri nadalje praktične korake.

Konference same bi se morali udeležiti poleg predstavnikov ministrstva za zunanje posle tudi predstavniki ministrstva trgovine in udeležiti bi se je moral tudi predstavnik kmetijstva.

GOSPODARSKI POLOŽAJ JAPONSKE.

Na Japonskem so 11. t. m. prepovedali izvoz zlata, pa ni to povzročilo nobene motenja na denarnem trgu. Sedaj vlada v Japonski denarna likvidnost. — Skupni eksport preteklega leta je znašal 2140 milijonov jenov, pasivnost zunanje trgovine (vključno Koreja, Formoza in drugi okraji) pa 176 milijonov jenov, kar pomeni napram letu 1928 znižanje za 160 milijonov. Splošni položaj blagovnega trga je slab, povpraševanje in ponudba sta v ravnovesju, večjega uvoza v vsakdanjih porabnih predmetih ni. Eksport surove svile je zelo narastel. Bombaževe predilnice so sklenile, da bodo produkcijo reducirale za 10 do 15 odstotkov. Zadnji močni padec v ceni srebra je povzročil veliko vznemirjenja. Pogosto kolebanje se je javljalo na delniškem trgu; zlasti industrijske vrednote so kazale v splošnem padec tečajev, tako da je povprečna 7³/₄ odstotna rentabilnost še precej velika. Vse glavne emisije za nova industrijska podjetja in za povečanje obstoječih obratov v letu 1929 so bile za 970 milijonov jenov manjše kot v letu 1928.

NEMCI ZAHTEVAJO ZASČITNO CARI- NO ZA UMETNO SVILO.

Družba Bemberg je znižala lansko 14-odstotno dividendo na 8%. Od januarja do novembra 1929 je bilo importiranih v Nemčijo nič manj kot 8.500.000 kg inozemske umetne svile in se je pojavil klic po izdatni carinski zaščiti. Letošnja naročila pa kažejo proti isti dobi lanskega leta razveseljiv napredek in so se zaloge v tekočem obratnem letu vidno skrčile.

Od 3. do 16. marca 1930
boste našli na

MEDNARODNEM VELESEJMU V LYONU

zadnje izdelke tehnike, mode
in umetnosti

Teden poljedelskih strojev
od 11. do 16. marca 1930

Katalog razstavjalcev, 700 strani,
franko: 12 francoskih frankov

Olajšave pri potovanju, nastanje-
vanju ter vstopu na velesejem

Zahtevajte „Guide de l'Acheteur“
(izdan v 15 jezikih) pri:

FOIRE DE LYON 8 Rue Ménéstrier
LYON (France)

Uradnikov za gospodarske stroke pri
upravi banovin iščejo; ministrstvo za tr-
govino in industrijo razpisuje do 30. t.
m. službe za dvanajst mlajših uradnikov
z dovršenimi pravnimi ali narodno-eko-
nomskimi študijami.

dosežete s prodajo

MAGGI-jevih izdelkov za juhe.

Po svetu

Zlate zaloge Evrope so se v novembru povečale za 300 milijonov mark in so dosegle vsoto 20.089 milijonov mark.

Bata je ustanovil tudi na Poljskem produkcijsko in prodajno družbo.

Novi avstrijski agrarni program bo prišel v najbližjem času v pretres (brez carinskega programa). Gre za sistem uvoznih listin in premij, za mlekarstvo gospodarstvo in konjerejo, za standardiziranje posameznih žitnih vrst, za podporne odredbe za vinogradništvo itd.

Lanski čisti obratni dobiček ameriških glavnih železnic je dosegel s 1280 milijoni dolarjev največjo višino v teku zadnjih desetih let.

Ameriška glavnična naložbna družba Guardian Bankshares Investmenttrust je nakupila te dni polno delnic približno sedemdesetih velebank v Zedinjenih državah, Nemčiji, Avstriji, Holandski, Švici, Veliki Britaniji, Franciji, Češkoslovaški in Belgiji.

Italijanska trgovska bilanca se je v preteklem letu napram letu 1928 zboljšala za ca. 8498 milijonov lir. V preteklem letu je uvozila Italija blaga za 21.326 milijonov lir, izvozila ga je za 14.863 milijonov. Vsekakor je torej bilanca še zmeraj visoko pasivna.

Nemški delniški indeks, izračunan po Statističnem državnem uradu, je bil 31. decembra 1928 150-6, 31. decembra 1929 115-6; pri tem damo indeksu let 1924 do 1926 številko 100.

Ogromno odpuščanje nastavljenecv izvajajo velike newyorške senzalne tvrdke; to je v zvezi z znižanjem borzne trgovine. V zadnjih treh tednih je bilo odpuščenih 15.000 nastavljenecv. Tudi banke so že začele osobe odpuščati. Ne-katere banke so skrajšale delovni čas, da jim ni treba poseči po odpuščanju.

Zunanja trgovina Nemčije v letu 1929 se je zaključila z majhnim aktivnim saldo 47-6 milijona mark. Leta 1927 je bil saldo za 2850 milijonov mark pasiven in tudi lani se za 1200 milijonov mark.

Budimpeška veletrgovina z železom Emil Abeles je prosila za otvoritev poravnalnega postopanja; aktiva 371.000 pengő, pasiva 426.000 pengő.

Dunajska lesna tvrdka Aleksander Barta, ki uživa na Dunaju dober sloves, je ustavila izplačila in prosi za otvoritev sodnega poravnalnega postopanja; pasivom v znesku 110.000 šil. stojijo nasproti aktiva v znesku 55.000 šil. Predlagana je 35-odstotna kvota.

Na antverpski demantni borzi se razširjajo vesti o plačilnih težkočah velike antverpske demantne tvrdke, ki so prizadele tudi nekatere druge tvrdke. Deficit cenijo na ca. 10 milijonov frankov.

Vsled kršenja antitrustnega zakona v Ameriki je bilo nekaj petrolejskih družb obsojenih na povračilo škode v znesku 200 milijonov dolarjev. So se pritožile.

500 vagonov cementa v tovarni v Berlinu je za namene obrežnih utrdb naročilo francosko mornariško ministrstvo.

Gradbo 3900 m dolgega predora pri Ripanju so oddali ruskemu inženjerju Sokolnikovu. Stroški so proračunjeni z 48 milijoni dinarjev.

Sindikata za zaščito svilene industrije bodo ustanovili v Italiji, upravni sedež bo v Rimu, tehniški sedež v Milanu. Gre tudi za boj proti umetni svili.

Vereinigte Stahlwerke bodo razdelili 6-odstotno dividendo.

V nemški industriji kalija se je dosegel sporazum glede spojitve in prodajne organizacije stranskih produktov kalija. Ustanovili so posebno družbo v obliki družb z o. z.

Prvo evropsko vinsko borzo so ustanovili v Milanu in so jo priključili milan-ski blagovni borzi. D borzni trgovini bodo pripustili samo dva tipa in upajo doseči s to odredbo standardiziranje italijanskih vin. Prvo zborovanje, ki se je vršilo te dni, je bilo prav živahno.

BOMBAŽEVI TRG JE MIREN.

Cene bombaža so v zadnjem času nekoliko padle. Manjka pobude tako od strani spekulacije, kot od strani konsu-ma, vsled česar se je tudi eksportno povpraševanje v Ameriki skrčilo na minimum. Zato je padel zelo tudi efektivni obrat na vseh borzah. V Angliji izgledi bombaževe industrije niso dobri, v Nemčiji se giblje produkcijska redukcija okoli 25% ob nalahnem povečanju zalog. V Poljski, Češkoslovaški in Avstriji kupčija ni prav nič dobra in bremo o nadaljnjih velikih omejitvah. Na Japonskem sicer še polno delajo, a ne morejo izdelanega blaga prodati. Edini dve deželi, kjer je stanje bombaževe industrije zadovoljivo, sta najbrž samo Francija in Italija, posebno še prva.

Ljubljanska borza

Tečaj 24. januarja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZB:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-79
Berlin 1 M	13-5375	18-5675
Bruselj 1 belga	—	7-8997
Budimpešta 1 pengő	—	9-9178
Curich 100 fr.	1094 40	1097 40
Dunaj 1 šiling	7-9664	7-9964
London 1 funt	—	276 05
Newyork 1 dolar	56-52	56-72
Pariz 100 fr.	—	222 74
Praga 100 kron	167-39	168 19
Trst 100 lir	295-80	297-80

KONKUZRI.

Društvo industrijev in veletrgov-
v Ljubljani objavlja 3. okrožnico o
otvorjenih in odpravljenih konkurzi
in predkonkurzi za čas od 11. do
20. januarja 1930:*

A. Otvorjeni konkurzi:

Slovenija: Sršen Josip, Ljubljana 7,
Vodnikova cesta 13.

Hrvatska: Milić i Dejanović, Cetin-
grad.

Dalmacija: Grubišić Ante, Omiš;
Prva radnička potrošnja s. o. j., Split.
Vojvodina: Lang Jovana pok. za-
puščina, Bela Crkva.

Srbija: Bogičević Čedomir, Arilj;
Džordžević C. Nikola, Zaječar; Jan-
čić Sreten, Valjevo; Ljuka braća iz
Prizrena i Skoplja; Milojević Dobri-
voj, Rašovica; Petrović Dragutin,
Stragar; Radosavljević Jovan, Lozni-
ca; Stanojević Milo, Čačak; Stojako-
vić Dž. Miljko, Jezero; Šumdec Vasi-
lije, Zvezda.
vić Dž. Miljko; Šumdec Vasilije,
Zvezda.

B) Otvorjeni predkonkurzi:

Hrvatska: Steiner Ladislav, Zagreb.

C) Odpravljeni konkurzi:**

Slovenija: Borina Valentina zapu-
ščina, Grajska vas; Premelj Gvido,
Šoštanj; Stare Jakob, zapuščina, Ho-
tomež; Treo Viljem, Ljubljana, Go-
spodarska c. 10.

Dalmacija: Jozić Ante, Antin.
Vojvodina: Mehmed Jovan, Torža.
Srbija: Bajramović Memet, Poduje-
vo; Džakić M. Radomir, Negotin;
Džordžević Ilija, Strumica; Gavrilović
Božidar, Stopanja; Ilić Tihomir, Niš;
Jusufović Ibran, Uroševac; Marković
D. Mikoš, Trnavac; Milosavljević Niko,
Kruševac; Popović V. Borislav, Trna-
vac; Rašković Miroslav, Vrnjačka ba-
nja; Šuljagić Nedeljko, Draglica.

D) Potrjene prisilne poravnave:

Slovenija: Vodenik F., Slovenjgra-
dec.

* Vsi podatki, n. pr. kedaj je ugotovit-
veni narok, katero sodišče je razglasilo
konkurz, kdo je konkurzni upravitelj, se
izvede v tajništvu društva.

** Vzrok, zakaj je bilo postopanje od-
pravljeno, se izve v tajništvu društva.

Razno

Brodogradnja in trgovina Islandije. Tako malo slišimo o tem oddaljenem otoku. V preteklem letu je znašal izvoz Islandije 69.4 milijonov kron in je to za Islandijo rekord. Uvoz je približno tolik kot izvoz; uvažajo v prvi vrsti stavbni material, stroje, avtomobile in umetnostne predmete. Islandsko trgovsko brodogradnjo šteje 738 ladij s 36.500 brutoregtonami; med njimi je 94 parnikov, 636 motornih ladij in samo še 5 jadrenic. — Največje potniške parnike ima Islandska parobrodna družba, namreč parnike s 1000 do 2000 ton za promet s Kopenhavnem, glavnim mestom Danske.

Svetovna produkcija železa in jekla. Na podlagi računa Zveze nemških industrijcev železa in jekla je dosegla svetovna produkcija surovega železa v preteklem letu 97 milijonov meterskih ton proti 88.7 milijonom v letu 1928. Produkcija surovega jekla je narasla od 111.5 na 123 milijonov ton. Od dviga jeklene produkcije odpade 7 milijonov ton na Ameriko, 4.100.000 ton na Evropo, 400.000 ton na ostale kontinente.

Povečanje sladkornoposnega areala v Avstriji. V bodoči kampanji bo v Avstriji obdelanega s sladkorno peso zopet več sveta. Vsled zvišanja sladkornega davka oziroma vsled na ta način omogočenih podpor za pridelovalce pese je pridelovanje sladkorne pese veliko bolj rentabilno, kot pridelovanje žita, tako da je pričakovati večjega prehoda od produkcije žita na produkcijo pese. Pogodbe med tovarnarji so sklenjene za dobo pet let.

Rusi so naročili v New Yorku pri General Electric Co. štiri hidrogenatorje, vsakega z močjo nad 100.000 KS. Napravljene morajo biti do leta 1932. Instalirali jih bodo v Ukrajini. Doslej tako velikih generatorjev ni bilo še nikjer.

Črno leto za trg volne.

Albert Pollak, generalni ravnatelj dunajske Allg. Wollhandels d. d., piše:

Poglejmo na kratko glavne dogodke na lanskem trgu volne in se povprašajmo, če bi se bila mogla tako drastična sprememba v ceni videti naprej. Tudi najbolj ekstremni pesimist bi se vam zdel optimist, če pogledamo sedaj nazaj. V poletnih mesecih je kupčija volne popolnoma zastala. Šele ko se je pričela nova kampanja na prekomorskih trgih in so se pojavile nakopičene zaloge, so se otvorile avstralske avkcije s 40 odstotki pod prejšnjim letom. Leto 1929 je bilo za trgovino z volno črno leto, leto krize, in krize smo imeli od leta 1914 dalje neprestano. Za letom 1929 nikdo ne bo potočil solze.

Priznati moramo, da imamo danes nizke volnene cene in se moramo

prav za prav čuditi, da se kljub takim cenam zaupanje še ni povrnilo v polni meri. Torej cena volne ne ovira normalnega kupčijskega razvoja. Današnje cene morajo zbuditi zanimanje in majhna pobuda bi morala zadostovati, da se pojavi neko gotovo utrjenje. Ne smemo prezreti dejstva, da stojijo proti vidnim zalogam močno reducirane zaloge, ki jih vidimo v vsej industriji, od prejca in tkalca počenši. Povsod geslo: Skrajna previdnost!

Kontingencija ponudbe v Avstraliji je imela le začasen uspeh. Avstralija ne more iti preko splošnega tržnega položaja. Vprašati bi se morali rajši, komu bi koristilo podaljšanje sezije do konca junija, ovčarskim fermerjem ali trgovini. Prvi bodo morali toliko dalje čakati na denar, brez izgleda na večji donos, trgovina pa vidi v tej odredbi faktor negotovosti, torej nižje cene.

Brez dvoma pomeni izredna baisse v letu 1929 tudi za ovčjega farmerja neprijeten dogodek, ki ga zelo občutno zadene. Farmerji grozijo, da bodo črede poklali. Ne glede na gospodarsko in finančno zamotani položaj trpi volna zelo tudi vsled konkurence umetne svile in vsled omejitve v porabi volne v damski modi.

Pri sedanjih cenah je financiranje strižbe, ki zahteva za 40 odstotkov manjši denarni znesek, razmeroma lahko. Obrestna mera je močno padla. V zadnjem času imamo nehoti čut cenene denarja. Volna ima približno cene iz leta 1914. Večina surovega blaga je padla na predvojni nivo.

Dobava prodaja

Dobave. Splošni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg karbolne kisline in 2000 kg desodorola. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 30. januarja t. l. ponudbe glede dobave 2800 kg vijakov z maticami in 100 kg zakovic ter glede dobave 310 komadov pil in 30 komadov ročnih sekir. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 6. februarja t. l. ponudbe glede dobave pločevine, raznega železa, belih kovin, kositra, raznega orodja, raznih vijakov, žičnih mrež, zakovic, žičnikov, dimnih cevi, osi za vozičke, raznih pil, azbestnih vrvic itd. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 3. februarja t. l. se bo vršila pri ekonomskem oddelku Ministrstva vojne in mornarice v Beogradu licitacija glede dobave preš za prešanje sena in slame s pripadajočimi motorji; dne 7. februarja t. l. pa glede dobave 380 komadov vagonskih plaht. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem oddelku.)

VINOCI

Tovarna vinskega
kisa, d. z. o. z.
Ljubljana

nudi
najfinejši in
najokusnejši
namizni kis

iz pristnega vina

Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in
 higijskično najmo-
 dernejše urejena
kislarna v Jugoslaviji

Pisarna: Ljubljana, Dunajska
cesta 1a, II. nadst.
Telefon št. 2589.

UPRAVNIŠTVO „MERKUR“ LJUBLJANA

Večna pot 5, telefon 3052

KUPUJE

20% kronske bone

(priznanice za ob priliki žigovanja l. 1919
pridržanih 20% kronske bankovcev)

IN PLAČA NAJBOLJE

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana

Telefon št. 2263

ANT. KRISPER COLONIALE

Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonijalne

robe - Veleprazarna

kave - Mlini za dišave

Točna postrežba

LJUBLJANA

DUNAJSKA CESTA 33

Ustanovljeno leta 1840

Zaloga špirita, raznega

žganja in konjaka -

Mineralne vode -

Ceniki na razpolago

Trgovci in industriji!

TRGOVSKI LIST se priporoča za inseriranje!

Veletrgovina
kolonijalne in
špacerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte ceniki!

- KNJIGOVEZNICA -
K. T. D.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

II. NADSTR. NUDI PO IZREDNO NIZKIH CENAH:

SALDA-KONTE

ŠTRACE

JOURNALE

ŠOLSKE

ZVEZKE-MAPE

ODJEMALNE

KNJIŽICE

RISALNE

BLOKE

I. T. D.

Trgovci! Naro-
čajte in širite

Trgovski list

Knjige, časopise, račune,
vizitke, etikete, memorande,
kuverte, tabele, lepake, naro-
čilnice v blokih s poljubnim
številom listov, cenike in tudi
vse druge
tiskovine
dobavlja
hitro in po
zmernih
cenah

**TISKARNA
MERKUR**

LIJUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TELEFON 2552

Lastna knjigovoznica

Za večja naročila zahte-
vajte proračune!